

WYPEŁNIA UCZEŃ

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kod ucznia

--	--	--

UZUPEŁNIA NAUCZYCIEL

dysleksja

Próbny egzamin ósmoklasisty

Luty 2020

**Przygotowanie do egzaminu zewnętrznego
z języka polskiego dla klasy 8****Informacje dla ucznia**

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 15 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój PESEL i kod.
3. Czytaj uważnie teksty, a następnie wykonuj wszystkie zadania umieszczone pod nimi.
4. Odpowiadaj tylko własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
6. W zestawie znajdują się różne typy zadań. Ich rozwiązania zaznacz na karcie odpowiedzi w przedstawiony sposób:
 - wybierz jedną z podanych odpowiedzi i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą, np. gdy wybierzesz odpowiedź A:

A	B	C	D
---	---	---	---

- wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiednimi literami lub liczbą i literą, np. gdy wybierzesz odpowiedź PP lub AC albo 1T:

PP	PF	FP	FF	lub	AC	AD	BC	BD	lub	1T	1N	2T	2N	3T	3N
----	----	----	----	-----	----	----	----	----	-----	----	----	----	----	----	----

7. Staraj się nie popełnić błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zamaluj inną odpowiedź, np.

A	B	C	D
---	---	---	---

8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 120 minut.
10. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać 48 punktów.

Powodzenia!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–6.

Cień wielkiej góry

Ona przychodzi chytrze,
Bez ostrzeżeń i gróźb,
I gróźb.
Krzyczy pękniętą liną,
Kamieniem zerwanym spod stóp,
Spod stóp.

Wszystko zaczyna się zwykle,
Jak każdy wspinaczki dzień,
Trudny dzień.

Ściana, droga pod szczyt,
A potem nagle krzyk – ooo...

Góry wysokie, co im z wami walczyć każe?
Ryzyko, śmierć, te są zawsze tutaj w parze.
Największa rzecz, swego strachu mur obalić,
Opadnie stu, lecz następni pójdą dalej.

Góry wysokie, wiem, co z wami walczyć każe,
Ryzyko, śmierć, te są zawsze tutaj w parze.
Na rzesach szron, inni już idą dalej,
Na twarzy śnieg, lecz są nowi, śmiali są,
Tylko czasem zamyślenie,
Tylko czasem zamyślenie.

Sam możesz wybierać los, szczytów, szczytów szlak,
Sam możesz wybierać los, zrozum to, wejdź na szczyt!

Góry wysokie, wiem co z wami walczyć każe!
Ryzyko, śmierć, te są zawsze tutaj w parze.
Największa rzecz, swego strachu mur obalić,
Opadnie stu, lecz następni pójdą dalej.
Tylko czasem, czasem zamyślenie, tylko czasem zamyślenie.

Sam możesz wybierać los, szczytów, szczytów szlak,
Sam możesz wybierać los, zrozum to, wejdź na szczyt!

Tekst: Adam Sikorski, wyk.: Krzysztof Cugowski

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W pierwszej zwrotce utworu „przychodzi niespodzianie” i „krzyczy pękniętą liną”

- A. burza.
- B. śmierć.
- C. pomoc.
- D. przeszkoda.

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Metaforą życia w utworze może być

- A. ryzyko.
- B. lina.
- C. ściana.
- D. wspinaczka.

Zadanie 3. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F, jeśli jest fałszywe.

Refren i liczne powtórzenia wskazują na to, że utwór jest przeznaczony do śpiewania.	P	F
Wiersz charakteryzuje się regularnością w układzie zwrotek, wersów i zgłosek.	P	F

Zadanie 4. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F, jeśli jest fałszywe.

Utwór można odczytać dosłownie jako refleksję o pasjonatach wysokogórskich wypraw.	P	F
Utwór można odczytać metaforycznie jako zmaganie się człowieka z życiem i przeznaczeniem.	P	F

Zadanie 5. (0–1)

Która sentencja oddaje myśl zawartą w zakończeniu utworu?

Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Śmiałym los sprzyja i bojaźliwych odtrąca. (Horacy)
- B. Twój los jest odbiciem i rezultatem twojego charakteru. (Johann Gottfried von Herder)
- C. Ten, który kocha, powinien dzielić los tego, kogo kocha. (Michaił Bułhakow)
- D. Przeciwności losu powodują, że jedni się załamują, a inni łamią rekordy. (William Arthur Ward)

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 6. (0–1)

Napisz, czy poniższa fotografia może być ilustracją utworu *Cień wielkiej góry*. Odpowiedź uzasadnij.

Tomasz Laburda/Shutterstock.com

Przeczytaj teksty i wykonaj zadania 7.–9.

fragment 1.

[...]
Broniliście się, ty wiesz, dzielnie i przytomnie,
Zdziwiłem się; Moskale padali wkoło mnie,
Bydlęta, źle strzelają! – na widok ich klęski
Złość mię znowu porwała. – Ten Stolnik zwycięski!
I tak-że mu na świecie wszystko się powodzi?
I z tej strasznej napaści z tryumfem wychodzi?
Odjeżdżałem ze wstydem – właśnie był poranek,
Wtem ujrzałem, poznałem: wystąpił na ganek
I brylantową szpinką ku słońcu migotał,
I wąs pokręcał dumnie, i wzrok dumny miotał,
I zdało mi się, że mnie szczególnie urągał,
Że mnie poznał i ku mnie rękę tak wyciągał,
Szydząc i grożąc. – Chwytam karabin Moskala,
Ledwie przyłożył, prawie nie mierzył – wypala!
Wiesz!
[...]

fragment 2.

[...]

Padł koń Hrabi, spadł Hrabia; Klucznik krzyżąc bieży

Na ratunek, bo widzi: jegry na cel wzięli

Ostatniego z Horeszków, chociaż po kądzieli...

Robak był bliższy, Hrabie ciałem swem zakrywa.

[...]

Zadanie 7. (0–2)

a) Podaj autora i tytuł utworu, z którego pochodzą załączone fragmenty.

Autor: _____

Tytuł: _____

b) Podaj imię i nazwisko, a także pseudonim postaci będącej bohaterem obydwu fragmentów.

Zadanie 8. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Fragment 1. to **A / B**, ponieważ jest zapisem **C / D** bohatera.

A. mowa zależna

C. dosłownej wypowiedzi

B. mowa niezależna

D. wydarzenia z życia

Zadanie 9. (0–2)

Uzasadnij na podstawie podanych fragmentów, że bohater utworu, zgodnie ze słowami tekstu *Cień wielkiej góry*, „mógł wybierać los”. Odwołaj się do dwóch wydarzeń z życia bohatera.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 10. (0–3)

Napisz ogłoszenie o spotkaniu z wokalistą znanego zespołu muzycznego, które ma się odbyć w pobliskim domu kultury w twojej miejscowości. Użyj dwóch argumentów przekonujących mieszkańców do udziału w tym spotkaniu.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 11.–15.

Olga Woźniak

Lato jest mokre i gorące. Przynajmniej w języku

Wyraz ten pochodzi prawdopodobnie od bardzo starego praindoeuropejskiego jeszcze trzonu **uel-*, co znaczyło „ciepły” czy „grzać” właśnie. Jego źródła można też szukać w prasłowiańskiej formie **liti*, *‘lejǫ, lać’*.

I jakby się tak zastanowić, to obie pasują.

Lato jednak to nie tylko pora roku. Wyraz ten ma podwójne oblicze, szczególnie zaś w liczbie mnogiej, kiedy zyskuje dodatkowe znaczenie. „Lata lecą” – mówimy. „Moja córka skończyła już cztery lata”. Jak to się stało, że wyraz oznaczający najpierw ciepłą i mokrą porę roku przewędrował do znaczenia miary czasu „więcej niż rok”? Swoją drogą zobaczymy, że nie mówimy lata – lato ani rok – roki. Tylko rok – lata właśnie. Dlaczego?

Nie jest to zresztą wcale rzadkość w naszym języku. [...]. Mówi się na to supletywizm, co oznacza wyrazy należące do tego samego wzorca odmiany, ale niezwiązane ze sobą etymologicznie¹.

Jak to się stało?

Warto wspomnieć, że lato oznaczało kiedyś dłuższy czas niż dzisiaj. Nie był to – tak jak teraz – okres pomiędzy przesileniem letnim a równonocą jesienną. Mówiono tak o czasie, w którym można było prowadzić prace w polu – czyli lato to było około dziewięciu miesięcy. W X wieku rozciągnęło się to jeszcze bardziej i lato zaczęło oznaczać to, co dzisiaj rok. Jeszcze w XVI wieku pisano, że coś zdarzyło się określonego lata Pańskiego czy nowego lata.

No a rok? „Rok nie wyrok” – mawiają drobni przestępcy, nie wiedząc, jak wiele wiedzy językowej mieści się w tym powiedzeniu. Rok bowiem pierwotnie to właśnie znaczył – umowę, wyrok, sentencję sądu. Słowo to pochodzi od prasłowiańskiego **rok*, czyli „to, co jest powiedziane, umówione, ustalone; umówiony, ustalony okres”. Z tego samego źródła wywodzi się słowo „rzec” czy „przrzec”.

Na początku więc rok to było zobowiązanie, przrzeczenie. W staropolszczyźnie znaczyło „ustny pozew sądowy, słowne wezwanie do sądu”.

Potem zaś znaczenie tego słowa przeniosło się na ustalenie, jak długo owa sądowa umowa czy wyrok powinny obowiązywać. Rokiem był więc termin, który ustalono w sądzie. A że zwykle umawiano się na 12 miesięcy – od lata do lata, słowo zyskało szersze znaczenie i tak już zostało. Mówiono przez pewien czas nawet roki, ale że dotyczyło to raczej sytuacji sądowych, w cywilu pozostały lata. I tak mamy do dziś.

<http://wyborcza.pl/7,75400,25027001,lato-jest-mokre-i-gorace-przynajmniej-w-jezyku.html>
[dostęp: 29.07.2019].

¹ **Etymologia** – pochodzenie wyrazu; badanie pochodzenia wyrazu.

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Autorka w swoim tekście

- A. przedstawia historię wyrazów, które były związane z sądownictwem.
- B. wyjaśnia różnice między językami prasłowiańskimi a współczesnym językiem polskim.
- C. omawia wzorce odmiany wyrazów związanych z porami roku.
- D. pokazuje, jak na przestrzeni lat zmieniało się znaczenie niektórych wyrazów.

Zadanie 12. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F, jeśli jest fałszywe.

Pierwotnie słowo <i>rok</i> znaczyło zupełnie coś innego niż obecnie.	P	F
Obecnie od słowa <i>rok</i> w liczbie mnogiej używa się wymiennie form <i>lata</i> albo <i>roki</i> .	P	F

Zadanie 13. (0–1)

Jakie zabiegi w tekście świadczą, że autorka stara się nawiązać kontakt z czytelnikami? Wybierz TAK, jeśli odpowiedź jest poprawna, albo NIE, jeśli jest niepoprawna.

1	Stawianie pytań.	TAK	NIE
2	Stosowanie rozbudowanych zdań.	TAK	NIE
3	Użycie czasowników w 1. osobie liczby mnogiej.	TAK	NIE

Zadanie 14. (0–2)

a) *Rok* i *lata* to formy supletywne. Na podstawie tekstu wyjaśnij własnymi słowami, co to jest supletywizm.

b) W którym przykładzie nie występują formy supletywne? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. człowiek – ludzie
- B. dom – podomka
- C. ona – ją
- D. duży – większy

Zadanie 15. (0–1)

Wypisz z pierwszego akapitu wyraz, który świadczy o tym, że autorka nie ma pewności co do prawdziwości przekazywanych informacji.

Zadanie 16. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Żadną zasadą nie da się wytłumaczyć pisowni wyrazu

- A. niezwiązane.
- B. mówiono.
- C. źródło.
- D. trzon.

Zadanie 17. (0–2)

Przekształć poniższe zdanie tak, aby uniknąć użycia imiesłowu. Pamiętaj o odpowiedniej interpunkcji.

„Jak to się stało, że wyraz oznaczający najpierw ciepłą i mokrą porę roku przewędrował do znaczenia miary czasu »więcej niż rok«”.

Zadanie 18. (0–2)

a) Przyporządkuj podanym definicjom słownikowym wyrazu *wyrok* zdania, które oddają właściwe znaczenie wyrazu. Wpisz do tabeli litery przy odpowiednich cyfrach.

wyrok

1. «orzeczenie sądu dotyczące winy i kary lub rozstrzygające spór»
2. «jednoznaczne stwierdzenie informujące o czymś przykrym, ostateczna decyzja lub opinia w jakiejś kwestii»
3. «to, co niesie los»

<https://sjp.pwn.pl/szukaj/wyrok.html> [dostęp: 03.09.2019]

- A. Stwierdziła, że to nieodwołalny wyrok Boski.
- B. W biurze usłyszała wyrok: zwolnienie z pracy.
- C. Ten mężczyzna odsiaduje wyrok za liczne kradzieże.

1	2	3

b) Przywołaj postać literacką z lektury obowiązkowej, której dotyczył wyrok w pierwszym znaczeniu. Napisz, na czym on polegał.

Zadanie 19. (0–3)

Ilustracja odnosi się do filmu *Quo vadis* w reżyserii Mervyna LeRoya, nakręconego na podstawie powieści Henryka Sienkiewicza.

Wymień trzy elementy widoczne na ilustracji i napisz, w jaki sposób wiążą się one z treścią powieści.

Zadanie 20. (0–20)

Wybierz jeden z tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Napisz rozprawkę, w której uzasadnisz, że pomimo trudów i poświęceń życie człowieka może być piękne. W uzasadnieniu odwołaj się do lektury obowiązkowej i wybranego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Temat 2.

Napisz list, w którym przyjaciel pana Piotra, bohatera *Żony modnej* Ignacego Krasickiego, odpowiada na jego skargi i podtrzymuje go na duchu. W swoim wypracowaniu wykaż, że bardzo dobrze znasz *Żonę modną* Ignacego Krasickiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

WYPRACOWANIE

na temat nr _____

KARTA ODPOWIEDZI

WYPEŁNIA UCZEŃ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL

Kod ucznia

--	--	--	--

Nr zad.	Odpowiedzi								
	A	B	C	D					
1	A	B	C	D					
2	A	B	C	D					
3	PP	PF	FP	FF					
4	PP	PF	FP	FF					
5	A	B	C	D					
8	AC	AD	BC	BD					
11	A	B	C	D					
12	PP	PF	FP	FF					
14b	A	B	C	D					
16	A	B	C	D					

WYPEŁNIA NAUCZYCIEL

dysleksja

Nr zad.	Liczba punktów			
	0	1	2	3
6	☐	☐		
7a	☐	☐		
7b	☐	☐		
9	☐	☐	☐	
10	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐		
14a	☐	☐		
15	☐	☐		
17	☐	☐	☐	
18a	☐	☐		
18b	☐	☐		
19	☐	☐	☐	☐

Zadanie 20.

Temat	1
-------	---

Temat	2
-------	---

Kryterium	Liczba punktów					
	0	1	2	3	4	5
1. Realizacja tematu wypowiedzi	☐	☐	☐			
2. Elementy retoryczne / elementy twórcze	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Kompetencje literackie i kulturowe	☐	☐	☐			
4. Kompozycja tekstu	☐	☐	☐			
5. Styl	☐	☐	☐			
6. Język	☐	☐	☐	☐	☐	
7. Ortografia	☐	☐	☐			
8. Interpunkcja	☐	☐				

SUMA PUNKTÓW: _____

Lista lektur obowiązkowych¹

Klasy IV–VI

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*
Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)
René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)
Rafał Kosik, *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi*
Ignacy Krasicki, wybrane bajki
Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*
Adam Mickiewicz, *Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz* (fragmenty, w tym: opisy, zwyczaje i obyczaje, polowanie i koncert Wojskiego)
Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*
Bolesław Prus, *Katarynka*
Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*
John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*
Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*
Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*
Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie, o Orfeuszu i Eurydyce
Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, o miłosiernym Samarytaninie
Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie
Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, *Kopciuszek*, Aleksander Puszkina, *Bajka o rybaku i rybce*

Klasy VII i VIII

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*
Aleksander Fredro, *Zemsta*
Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym treny I, V, VII, VIII
Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*
Ignacy Krasicki, *Żona modna*
Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady część II*, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie, Pan Tadeusz* (całość)
Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*
Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis, Latarnik*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*
Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*
Sławomir Mrożek, *Artysta*
Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

¹ W latach 2020–2021 na egzaminie będą pojawiały się pytania dotyczące lektur obowiązkowych tylko dla klasy VII i VIII.